

KINH PHẬT THUYẾT ĐẠI BÁT NÊ HOÀN

Phẩm thứ 16 NGUYỆT DỤ¹

[890a] Đức Phật lại bảo ngài Ca-diếp rằng:

- Nay thiện nam tử! Khi trăng không hiện mọi người đều bảo là trăng đã lặn, hết thấy nhân dân đều nghĩ trăng lặn; khi trăng xuất hiện ở nơi phương khác, người dân phương ấy đều bảo trăng mọc; nhưng mặt trăng kia chẳng lặn, chẳng mọc, do Tu-di che nên có hiện tượng khi mọc, khi lặn. Cũng vậy, Như Lai Ứng Cúng Đẳng Giác ở trong đại thiên thế giới hay ở nơi Diêm-phù-đề, nương nhờ cha mẹ ra đời làm con, người Diêm-phù-đề đều nghĩ Như Lai vừa được sinh ra; rồi ở cõi này hiện bát-nê-hoàn, chúng sinh lại nghĩ Như Lai mất đi, kỳ thật Như Lai chẳng sinh chẳng diệt.

- Lại nữa, thiện nam! Như ở xứ nào mặt trăng tròn đầy, chúng sinh xứ ấy đều nghĩ trăng tròn; còn Diêm-phù-đề trăng mới đầu tháng, người dân xứ này nói là trăng non, rồi trăng từ từ lớn dần đến tròn, bấy giờ người dân lại bảo trăng tròn, nhưng mặt trăng kia không tròn, không khuyết, do Tu-di che mà có tròn, khuyết. Như Lai Ứng Cúng, Chánh Đẳng Chính Giác cũng y như vậy, hoặc ở Diêm-phù thị hiện nê-hoàn, bao nhiêu chúng sinh đều nghĩ rằng diệt; hoặc ở Diêm-phù thị hiện đản sinh như trăng đầu tháng; người Diêm-phù-đề nghĩ là đứa trẻ như trăng mừng ba; thị hiện bước đi là trăng mừng bốn; thị hiện học tập như trăng mừng tám; thị hiện xuất gia... cho đến trăng tròn là hiện ánh sáng hào quang rộng lớn phá hoại vô lượng chúng ma, si ám; thị hiện nê-hoàn, ba mươi hai tướng, tám mươi vẻ đẹp trang nghiêm thân thể, giống như trăng sáng hằng đêm đi quanh ở nơi xứ khác, ẩn mất không hiện ở nơi xứ này. Người Diêm-phù-đề hoặc nghĩ rằng sinh, hoặc nghĩ rằng diệt, kỳ thật Như Lai không tăng, không giảm, thường như trăng tròn. Vì vậy nên biết, Như Lai thường trụ.

¹ Nguyệt dụ 月喻: ví dụ mặt trăng.

- Lại nữa thiện nam! Thí như trăng sáng, tất cả đều thấy, khắp nơi thành, ấp, thôn làng, núi, sông, tùy theo đồ dùng đựng nước lớn nhỏ, trăng đều in bóng. Như người đi xa trăm ngàn do-tuần thường thấy mặt trăng luôn theo bên mình. Bọn họ suy nghĩ: là một mặt trăng theo ta đến đây hay là trăng khác? Người ngu thấy trăng tựa như mặt gương. Hạng người trung bình thấy trăng giống như bánh xe. Hạng người khá giỏi thấy trăng rộng năm do tuần, còn chúng sinh khác tùy theo khả năng thấy trăng khác nhau. Trăng sáng Như Lai cũng y như vậy, tất cả đều thấy, nhưng mỗi chúng sinh có mỗi cách nghĩ. Ai cũng cho rằng: Đức Phật Thế Tôn thương xót chúng ta, đang ở nhà ta! Đến loài súc sinh cũng nghĩ như vậy. Những người đui, điếc, câm, ngọng, tàn tật cũng đều bảo rằng Như Lai rất giống bản thân của họ. Mỗi loài chúng sinh đều có ngôn ngữ, chữ viết, thân hình mỗi một khác nhau, nhưng loài nào cũng nghĩ rằng chư Phật Như Lai chỉ giống tiếng nói, chữ viết, thân hình, ăn mặc như loài của mình. Lại có những ý nghĩ khác như nói Phật là Thanh Văn, Duyên Giác, xuất gia học pháp của những ngoại đạo, hoặc nghĩ Như Lai thị hiện ở đời là vì bọn họ. Nhưng mà pháp thân Như Lai chân thật không hề biến đổi. Như Lai lấy thân phương tiện để độ chúng sinh, thị hiện vô số thân tướng khác nhau. Như cây thuốc hay, Như Lai cũng vậy, để độ chúng sinh, thị hiện biến hóa trăm ngàn thân tướng theo cách thế gian. Cho nên Như Lai là pháp thường trụ.

- Lại nữa, thiện nam! Như lúc La-hầu A-tu-la² vương che lấp ánh sáng mặt trời, mặt trăng, chúng sinh bảo rằng mặt trăng bị nuốt³, đến lúc La-hầu không che trăng nữa, mọi người lại bảo trăng được nhả ra. Ánh sáng mặt trăng đã bị che khuất, người đời không thấy, nên nghĩ nguyệt thực, đến khi trăng sáng hiện giữa thế gian, mọi người lại bảo trăng được nhả ra, nhưng mà mặt trăng khi ẩn, khi hiện, thực chất không hề có tăng hay giảm. Như Lai, Ứng Cúng, Chánh Đẳng Chánh Giác cũng y như vậy. Như Điều-đạt kia tổn hại thân Phật, tạo nghiệp Vô gián, dẫn đến những hạng người nhất-xiển-đề, đều vì chúng sinh ở đời tương lai, thị hiện tổn hại thân Phật ra máu, hủy Pháp, phá Tăng, nhưng mà pháp thân Như Lai thật sự không hề tổn hại, dẫn cho hàng ức trăm ngàn Thiên ma, cũng không thể nào đoạn Pháp, hoại Tăng. Cho nên, pháp thân Như Lai chân thật không hề tổn hoại, hiện tướng tổn hoại là để tùy thuận theo cách thế gian. Thí như hai người cùng nhau

² La-hầu A-tu-la, 羅睺阿修羅 (Rāhuasura), một trong bốn vua của loài A-tu-la, khi giao chiến với trời Đế Thích, thường lấy tay che ánh sáng của mặt trời, mặt trăng, nên có tên như vậy. (ĐPB)

³ Thực nguyệt, 蝕月, mặt trăng bị ăn (che khuất), thường hay nói là nguyệt thực.

đánh lộn, tùy theo thương tích ở trên mỗi người để mà xem xét tội nặng hay nhẹ, chư Phật Như Lai cũng y như vậy, hiện tướng tổn hoại để làm căn cứ cho tội Vô gián nhằm chế Pháp luật làm điều cấm giới cho đời tương lai.

- Lại nữa, thiện nam! Thí như thầy thuốc khéo dạy con mình học rành y thuật, khiến nó nhận biết về mọi dược thảo, cây, rễ, hoa, lá, mùi, vị, sắc tướng một cách tỏ tường; sau khi qua đời, đứa con của ông tiếp tục sự nghiệp, rành rẽ y pháp. Chư Phật Như Lai cũng y như vậy, biến hóa vô lượng để điều trị bệnh cho mọi chúng sinh, hiện tội ngũ nghịch, hủy báng kinh pháp, cho đến hạng người như nhất-xiển-đề cũng là hóa hiện, vì đời tương lai; sau khi Ta đã Bát-nê-hoàn rồi, khiến các Tì-kheo tùy thuận kinh luật. Giống như Như Lai đã từng dạy rằng, biết tội nặng, nhẹ để tự giữ gìn.

- Lại nữa, thiện nam! Như ở nhân gian sáu tháng mới thấy nguyệt thực một lần, nhưng ở cõi trời chư thiên nhìn thấy nguyệt thực hằng ngày, hoặc trong nháy mắt đã thấy nguyệt thực. Bởi vì sao vậy? Bởi vì ngày đêm cõi trời rất dài, còn ở nhân gian ngày đêm rất ngắn. Chư Phật Như Lai cũng y như vậy, hoặc bảo trường thọ như sáu tháng mới thấy trăng nguyệt thực, nhẵn đến chỉ trong nháy mắt đã thấy bát-nê-hoàn rồi. Dù ma phiền não, ám ma, tử ma, tự tại thiên ma, ức trăm ngàn loài cũng không thể hoại. Như Lai tùy thuận thế gian thị hiện thụ sinh vô lượng. Thọ mạng Như Lai thật không hạn lượng. Cho nên, Như Lai là pháp thường trụ.

- Lại nữa, thiện nam! Như vàng trắng sáng, muôn loài chúng sinh thấy đều ưa thích. Như Lai, Ứng Cúng, Chánh Đẳng Chánh Giác, cũng y như vậy, chúng sinh ưa pháp thấy đều ưa thích.

- Lại nữa, thiện nam! Như mặt trời mọc có sự thay đổi ở trong ba mùa xuân, hạ, và đông. Ngày đông thì ngắn, ngày xuân trung bình, ngày hạ dài nhất. Ngày của Như Lai, Ứng Cúng, Đẳng Giác, cũng y như vậy, có ba loại thọ. Vì các chúng sinh Thanh Văn, Duyên Giác, thị hiện ra tướng thọ mạng ngắn ngủi. Những hạng người này thấy như vậy rồi tâm liền buồn than: “Lạ thay, vì sao thọ mạng Như Lai ngắn ngủi như vậy”? Với hàng Bồ-tát, Như Lai thị hiện thọ mạng trung bình, hoặc là một kiếp, hoặc hơn một kiếp. Chỉ có chư Phật mới thấy thọ mạng của Phật vô lượng.

- Lại nữa, thiện nam! Như Lai thuyết giáo vì diệu bí mật đại thừa phương đẳng, thị hiện giữa đời, trút mưa pháp lớn. Ở đời vị lai, nếu chúng sinh nào đem

kinh đại thừa chính pháp này khai thị thế gian, phải biết người đó chính là Bồ-tát, như mưa mùa hạ. Giống như ngày đông, chịu nhiều lạnh lẽo khiến người tổn thọ. Thanh văn, Duyên giác nghe Phật phương tiện giảng dạy giáo pháp vi diệu bí mật, vì họ thị hiện thọ mạng ngắn ngủi, ví như ngày đông. Chư vị Bồ-tát thành tựu trí tuệ vi diệu thâm sâu nên mới vì họ thị hiện Như Lai là pháp thường trụ, ví như ngày xuân. Cũng vậy, Như Lai tùy thuận thế gian thị hiện thọ mạng có ba trường hợp. Thí như ban ngày chẳng nhìn thấy sao, nhưng mà sự thật chẳng phải không có. Cũng vậy, Như Lai cùng hàng Thanh văn và Bích-chi-phật cùng hiện ở đời, và cùng thị hiện vào bát-nê-hoàn, không phải duy nhất các hàng Thanh văn cùng với Duyên giác mới là vô thường. Phải biết họ cũng là pháp thường trụ, như sao vẫn có ở giữa ban ngày.

- Lại nữa, thiện nam! Như trời tối tăm, mặt trời mặt trăng đều chẳng hiện ra, người ngu bảo rằng trời, trăng biến mất. Vào lúc chính pháp Như Lai diệt tận, tam bảo ẩn mất cũng y như vậy, chẳng phải diệt hẳn. Phải biết Như Lai là pháp thường tồn, chẳng hề thay đổi, cũng không hủy diệt, chẳng bị những thứ lỗi lầm làm cho nhiễm ô đi được.

- Lại nữa, thiện nam! Như sao bắc đẩu tạm hiện ánh sáng giữa khoảng sáng tối, khi đêm sắp tàn, mặt trăng đã lặn, mọi người thấy rồi, bỗng chốc lại mất, ai cũng bảo rằng nó đã lặn rồi, nhưng mà kỳ thật nó vẫn chưa lặn. Cũng vậy, thiện nam! Chánh pháp Như Lai vào thời diệt tận, các Phật Bích-chi xuất hiện ở đời, khai thị giáo hóa vô lượng chúng sinh, kiến lập chính pháp, bỗng chốc diệt độ, kỳ thật trường tồn không bao giờ diệt, nhưng mọi chúng sinh không thể thấy được.

Lại nữa, thiện nam! Như mặt trời mọc xua tan bóng tối. Cũng vậy, thiện nam! Kinh điển đại thừa bát-nê-hoàn này xuất hiện ở đời, nếu ai nghe được, tội nghiệp vô gián tích tụ vô lượng thấy đều tiêu trừ. Như vậy, thiện nam! Bản kinh đại thừa đại bát-nê-hoàn chính là cảnh giới vô cùng thâm sâu, không thể nghĩ bàn, khéo thuyết tự tính Như Lai vi diệu. Nếu người thiện nam, hay tín nữ nào muốn biết Như Lai là pháp thường trụ, chính pháp vô tận, tăng bảo bất diệt, thì phải siêng năng phương tiện tu học kinh nê-hoàn này, Ta bảo người đó là gần quả vị Phật.

Kinh đại bát-nê-hoàn

Hết quyển 5